

Daňová evidence

komplexní řešení
problematiky daňové
evidence pro OSVČ

- daň z příjmů
- vazby na účetní předpisy
- daň z přidané hodnoty
- daň silniční
- daň z nemovitých věcí
- sociální pojištění
- zdravotní pojištění

13. aktualizované vydání

EDICE DANĚ

Jednotlivé kapitoly zpracovali:

- Ing. Jana Pilátová - 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 13, 14, 15, 16, 17
Ing. Jana Rusmanová - 8
Ing. Karel Janoušek - 9
Ing. Taťána Demeterová - 10 (vychází z textu předchozího vydání
od Dr. Jindřicha Klestila)
Ing. Marta Ženíšková - 11
Mgr. Tomáš Červinka - 12

Případné zásadní legislativní změny, k nimž dojde v období mezi jednotlivými vydáními, budou ošetřeny formou vkládané aktualizace, která bude po dobu prodejnosti publikace volně ke stažení na www.anag.cz. Nutnost aktualizace posuzuje na základě legislativních změn výhradně autor ve spolupráci s nakladatelstvím.

Aktualizace však v žádném případě nemohou nahradit nová vydání knihy.

Aktualizaci zašleme zdarma na vyžádání

anag@anag.cz, tel.: 585 757 411

© Mgr. Tomáš Červinka, Ing. Taťána Demeterová, Ing. Karel Janoušek,
Ing. Jana Pilátová, Ing. Jana Rusmanová, Ing. Marta Ženíšková, 2022

© Nakladatelství ANAG, 2022

ISBN 978-80-7554-356-1

Obsah

Předmluva	9
Právní předpisy a jejich zkratky	10
Používané zkratky	10
1. Minimum potřebné z občanského zákoníku	11
2. Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti	20
2.1 Definice příjmů podle zákona o daních z příjmů	20
2.2 Tvorba dílčího základu daně podle § 7 ZDP	22
2.3 Povinnost vést účetnictví	24
2.4 Paušální výdaje.....	26
2.5 Skutečně vynaložené výdaje.....	28
3. Daňová evidence	30
3.1 Co je to daňová evidence	30
3.2 Obsahové vymezení složek majetku v daňové evidenci	31
3.3 Ocenění majetku a dluhů v daňové evidenci	38
3.3.1 Pravidla pro ocenění majetku a dluhů	38
3.3.2 Ocenění hmotného majetku	39
3.4 Inventarizace majetku a dluhů v daňové evidenci k 31. prosinci	46
3.5 Archivace daňové evidence.....	47
4. Odpisy hmotného majetku	48
4.1 Co je to odpisování.....	48
4.2 Zahájení odpisování	48
4.3 Odpisy	49
4.3.1 Roční odpis	49
4.3.2 Polovina ročního odpisu.....	49
4.3.3 Přerušení daňových odpisů	50
4.3.4 Povinnost krácení daňových odpisů	51
4.3.5 Hmotný majetek vyloučený z odpisování	52
4.3.6 Technické zhodnocení pronajatého hmotného majetku a jiného majetku.....	53
4.3.7 Hmotný movitý majetek věřitele v užívání dlužníka	53
4.3.8 Doba odpisování	53
4.3.9 Zařazení majetku do odpisových skupin	54
4.3.10 Stanovení způsobu odpisování	55
4.3.11 Daňová evidence hmotného majetku.....	66

5. K ostatním složkám majetku	67
5.1 Nehmotný majetek.....	67
5.1.1 Výdaje na pořízení nehmotného majetku.....	67
5.1.2 Evidence nehmotného majetku.....	67
5.2 Evidence zásob.....	68
5.3 Evidence pohledávek	69
5.4 Finanční majetek.....	71
5.4.1 Složky finančního majetku.....	71
5.4.2 Evidence finančního majetku	72
6. Evidence zdanitelných příjmů a daňově uznatelných výdajů	75
6.1 Příjmy a výdaje podle zákona o daních z příjmů.....	75
6.2 Příklad možného řešení evidence příjmů a výdajů.....	77
7. Uzavření daňové evidence	79
7.1 Inventarizace majetku a dluhů	79
7.2 Zjištění skutečného stavu zásob, hmotného majetku, pohledávek a dluhů.....	79
7.3 Zápis o zjištění skutečného stavu zásob, hmotného majetku, pohledávek a dluhů.....	80
7.4 Případné rozdíly mezi skutečným stavem a stavem podle daňové evidence	81
7.5 Úpravy základu daně o případné rozdíly mezi skutečným stavem a stavem podle daňové evidence	82
8. Daň z přidané hodnoty	93
8.1 Obecné principy	93
8.1.1 Předmět daně	95
8.1.2 Identifikovaná osoba.....	96
8.2 Práva a povinnosti plátce	97
8.2.1 Registrační povinnosti plátce a identifikované osoby.....	97
8.2.2 Zdaňovací období (§ 99 až § 99b ZDPH)	106
8.2.3 Povinnost přiznat daň (§ 21 ZDPH).....	107
8.2.4 Daňové doklady (§ 26 a následující ZDPH).....	117
8.2.5 Nárok na odpočet daně (§ 72 a následující ZDPH).....	119
8.2.6 Daňové přiznání a splatnost daně (§ 101 a § 101a ZDPH)	126
8.2.7 Evidence pro účely daně z přidané hodnoty (§ 100 a § 100a ZDPH).....	128
8.2.8 Kontrolní hlášení (§ 101c až § 101i ZDPH).....	129

8.3	Obchodování mezi členskými státy Evropské unie.....	132
8.3.1	Dodání zboží do jiného členského státu (§ 64 ZDPH).....	132
8.3.2	Pořízení zboží z jiného členského státu (§ 16 ZDPH)	135
8.3.3	Poskytování služeb v rámci Evropské unie	137
8.3.4	Odvod DPH při poskytnutí služeb v režimu jednoho správního místa	142
8.3.5	Vracení daně plátcům (§ 82 ZDPH)	143
8.4	Postup při uplatňování DPH u společníků společnosti (do 31. prosince 2013 sdružení).....	143
8.4.1	Registrační povinnost (§ 94 ZDPH)	144
8.4.2	Zdaňovací období.....	146
8.4.3	Daňové přiznání, kontrolní hlášení a souhrnná hlášení	147
8.4.4	Uskutečnění plnění v rámci společnosti.....	147
8.4.5	Podmínky pro uplatnění nároku na odpočet daně	148
8.5	Přenesení daňové povinnosti – tzv. tuzemský reverse-charge	149
8.5.1	Přenesení daňové povinnosti ve stavebnictví (§ 92e ZDPH)	151
8.5.2	Povinnosti poskytovatele a příjemce v režimu přenesení daňové povinnosti (§ 92a ZDPH)	152
8.5.3	Nárok na odpočet daně v režimu přenesení daňové povinnosti	153
8.6	Další ustanovení ZDPH s dopadem na osoby vedoucí daňovou evidenci	154
8.6.1	Povinnost sdělovat finančnímu úřadu čísla bankovních úctů určených pro podnikání a zveřejnění těchto údajů	154
8.6.2	Ručení za daň a zvláštní způsob zajištění daně (§ 109 a § 109a ZDPH)	155
8.6.3	Oprava výše daně u nedobytných pohledávek a pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení (§ 44 a § 46 až § 46g ZDPH)	156
8.6.4	Jednoúčelové a víceúčelové poukazy.....	157
8.6.5	Zvláštní režim jednoho správního místa – One Stop Shop (OSS)	158
8.6.6	Elektronické platformy	158
8.7	Příklad z praxe na vyplnění daňového přiznání a souhrnného hlášení.....	159
9.	Daň silniční.....	176
9.1	Daň silniční v roce 2022.....	176
9.1.1	Předmět daně silniční.....	176
9.1.2	Poplatník daně	180

9.1.3	Výše daně a záloh na daň	180
9.1.4	Rozhodné období	181
9.1.5	Sazby daně	181
9.1.6	Úlevy na dani	184
9.1.7	Paušální výdaj na dopravu a daň silniční	187
9.1.8	Placení záloh na daň	187
9.1.9	Daňové přiznání	188
9.2	Příklady	189
9.3	Daň silniční ve vztahu k daňové evidenci	195
10.	Daň z nemovitých věcí	196
10.1	Základní informace o dani	196
10.2	Povinnost podat daňové přiznání	200
10.3	Placení daně	203
10.4	Sazby a koeficienty daně z nemovitých věcí	204
10.5	Druhy daňových přiznání a možnosti jejich podání	206
10.6	Kde podat daňové přiznání	208
10.7	Poznámky k vyplnění jednotlivých oddílů daňového přiznání	214
10.8	Příklad vyplnění daňového přiznání k dani z nemovitých věcí	218
11.	Sociální pojištění osob samostatně výdělečně činných	228
11.1	Pojištěnci jako OSVČ	228
11.1.1	Okruh pojištěných osob	228
11.1.2	OSVČ vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost	228
11.2	Povinnosti OSVČ	232
11.2.1	Oznámení zahájení činnosti	232
11.2.2	Přehled o příjmech a výdajích	233
11.2.3	Oznámení o ukončení činnosti	234
11.3	Účast na důchodovém pojištění	234
11.3.1	OSVČ hlavní	234
11.3.2	OSVČ vedlejší	234
11.4	Vyměřovací základ a výše pojistného	234
11.4.1	Minimální výše měsíčního vyměřovacího základu	235
11.4.2	Výše ročního vyměřovacího základu	235
11.5	Placení pojistného	237
11.5.1	Placení záloh	237
11.5.2	Placení doplatku	241
11.5.3	Vrácení přeplatku na pojistném	241

11.6	Penalizace.....	242
11.7	Nemocenské pojištění.....	242
11.8	Souhrnné příklady postupu v roce 2020 až 2022.....	245
12.	Zdravotní pojištění osob samostatně	
	výdělečně činných	257
12.1	Úvod	257
12.1.1	Plátcí pojistného.....	257
12.1.2	Legislativní úprava	257
12.1.3	Pojištěnec - OSVČ	258
12.1.4	Zdravotní pojišťovny.....	258
12.1.5	OSVČ jako plátce pojistného.....	259
12.1.6	Povinnosti OSVČ	260
12.1.7	Pojistné OSVČ, penále	261
12.1.8	OSVČ v režimu paušální daně	262
12.2	Vyměřovací základ OSVČ.....	263
12.2.1	Stanovení vyměřovacího základu	263
12.2.2	Částky zahrnované do vyměřovacího základu	263
12.2.3	Minimální vyměřovací základ	263
12.2.4	Návaznost na daňové přiznání	266
12.3	OSVČ, za které hradí pojistné stát	266
12.4	Zálohy na pojistné	267
12.4.1	Placení záloh.....	267
12.4.2	Přehled o platbě pojistného	269
12.4.3	Vyúčtování záloh.....	269
13.	Přechod z daňové evidence na vedení účetnictví.....	276
13.1	Úvod	276
13.2	Uzavření daňové evidence	277
13.3	Otevření účetních knih.....	282
	Použité skupiny účtů a účty.....	286
13.4	Povinné úpravy základu daně z příjmů.....	290
14.	Daňové úpravy při přechodu z vedení účetnictví	
	na daňovou evidenci	295
15.	Řešené příklady z praxe	297
15.1	Zahájení podnikání	297
15.2	Zápočet pohledávek a dluhů.....	299
15.3	Pořízení užitkového automobilu	301
15.4	Pořízení stroje	305

16. Otázky a odpovědi	307
16.1 Cestovné	307
Výplata jen v cizí měně	307
Záloha v EUR nestačila, doplatek v Kč.....	308
Záloha je vyplacena v EUR, zaměstnanec vrací cizí měnu, eventuálně české koruny (jen výjimečně)	308
16.2 Zásoby	310
16.3 Pohledávky a dluhy	310
16.4 Hmotný majetek.....	313
16.5 Změna sazby paušálních výdajů při tvorbě dílčího základu daně podle § 7 ZDP	314
16.6 Společnost (do konce roku 2013 „Sdružení bez právní subjektivity“)	317
16.7 Paušální výdaje na dopravu	318
16.8 Povinnost podat daňové přiznání	324
16.9 Lhůty pro podání daňového přiznání.....	325
16.10 Daňová ztráta a vzdání se práva na uplatnění daňové ztráty	330
16.10.1 Daňová ztráta	330
16.10.2 Vzdání se práva na uplatnění daňové ztráty	330
16.11 Pokuta za opožděné tvrzení daně (podání daňového přiznání) podle § 250 DŘ	334
17. Vybrané informace Finanční správy k živelním pohromám	335
17.1 Daňový režim bezúplatných plnění (darů)	335
17.2 Postup při zničení nebo poškození účetních záznamů	337
Související předpisy	339
Pokyn GFŘ D-54.....	340
Vyhláška č. 462/2021 Sb.....	342
Vyhláška č. 511/2021 Sb.	350

Předmluva

Vážený čtenáři,

dostává se Vám do rukou publikace, která je aktualizovaným vydáním titulu „Daňová evidence – komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ“ včetně DPH, daně silniční, daně z nemovitých věcí, sociálního a zdravotního pojištění.

Text knihy zohledňuje podmínky platné **pro rok 2022**.

Kromě daňové evidence jsme pro Vás, jako již tradičně, zařadili i problematiku sociálního a zdravotního pojištění ve snaze poskytnout Vám co nejucelenější pohled na běžné situace, které musí fyzické osoby, mající příjmy ze samostatné činnosti, řešit.

Aktuálně jsou zařazena i témata týkající se dotací, živelních pohrom, mimořádných daňových odpisů a další, která reagují na události roku 2021. Dále tato publikace obsahuje i vybrané oblasti z:

- ▶ daně z přidané hodnoty,
- ▶ daně silniční a
- ▶ daně z nemovitých věcí.

Najdete zde také téma přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví, přechod z vedení účetnictví na daňovou evidenci i povinné úpravy základu daně v případě změny režimu uplatňovaných daňových výdajů na paušální výdaje.

Nově jsme zařadili i informace týkající se paušální daně.

Doufáme, že se Vám tato publikace stane praktickým pomocníkem při řešení odborných problémů v tomto roce.

*za všechny autory
Jana Pilátová*

2. Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

2.1 Definice příjmů podle zákona o daních z příjmů

To, co jsme do konce roku 2013 znali pod pojmem „příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti“, nalezneme od roku 2014 v § 7 ZDP pod novým pojmem „příjem ze samostatné činnosti“.

Příjem ze samostatné činnosti je podle § 7 odst. 1 ZDP s účinností od 1. ledna 2014:

- a) příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjem ze živnostenského podnikání,
- c) příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b),
- d) podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.

Podle § 7 odst. 2 ZDP příjmem ze samostatné činnosti je dále:

- a) příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- b) příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- c) příjem z výkonu nezávislého povolání.

Mezi příjmy z jiného podnikání neuvedeného v odst. 1 písm. a) a b) patří příjmy z podnikání podle zvláštních předpisů, tzn.:

- ▶ příjmy znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporů, zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnost podle zvláštních právních předpisů (např. zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících; zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů; § 11 a § 13 odst. 1 až odst. 4 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání; vyhláška č. 114/1991 Sb., o odměně zprostředkovateli a rozhodci, výši poplatku za stejnopis kolektivní smlouvy vyššího stupně a výši a způsobu úhrady nákladů řízení před rozhodcem, ve znění vyhlášky č. 210/1995 Sb., č. 57/2002 Sb.), a
- ▶ příjmy z činnosti insolvenčního správce, včetně příjmů z činnosti předběžného insolvenčního správce, zástupce insolvenčního správce,

Technické zhodnocení hmotného majetku, u kterého poplatník uplatnil mimořádné odpisy

Upozorňujeme na skutečnost, že jiným majetkem je i technické zhodnocení provedené na hmotném majetku, u kterého poplatník uplatnil mimořádné odpisy podle § 30a ZDP. Jedná se o hmotný majetek:

- pořízený v době od 1. ledna 2009 do 30. června 2010, jehož je poplatník prvním vlastníkem a který spadá do 1. nebo 2. odpisové skupiny. Doba odpisování je 12 či 24 měsíců, nebo
- pořízený v letech 2020 a 2021, jehož je poplatník prvním odpisovatelem a který spadá do 1. nebo 2. odpisové skupiny. Doba odpisování je 12 nebo 24 měsíců.

Technické zhodnocení hmotného majetku, u kterého poplatník uplatní mimořádné odpisy, nezvyšuje jeho vstupní cenu. Ukončené technické zhodnocení se zařídí do odpisové skupiny, ve které je zaříděn hmotný majetek, na kterém je technické zhodnocení provedeno, a odpisuje se jako hmotný majetek podle § 26 až § 30 a § 31 až § 33 ZDP.

Technické zhodnocení

Technickým zhodnocením se pro účely zákona o daních z příjmů rozumí vždy výdaje na dokončené nástavby, přístavby i stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu 80 000 Kč.

Technickým zhodnocením jsou i uvedené výdaje nepřesahující stanovené částky, které poplatník na základě svého rozhodnutí neuplatní jako výdaj (náklad) podle § 24 odst. 2 písm. zb) ZDP.

Technickým zhodnocením jsou také výše uvedené výdaje, jestliže je hradí budoucí nájemce na cizím hmotném majetku v průběhu jeho pořizování za podmínky, že se stane nájemcem tohoto hmotného majetku nebo jeho části, a vlastník tohoto hmotného majetku nezahrne výdaje vynaložené budoucím nájemcem do vstupní ceny.

V následující tabulce je uveden vývoj finanční částky, od které se výdaje vynaložené na technické zhodnocení nepovažují za daňové výdaje:

Zdaňovací období	Částka, od které se vynaložené výdaje považují za technické zhodnocení
1995	10 000 Kč
1996	20 000 Kč
1998–2020	40 000 Kč
2021 a 2022 s možností retrospektivně uplatnit již za rok 2020	80 000 Kč

Zdaňovací období	Roční výše daňových odpisů	Uplatněná výše daňových odpisů	Daňová zůstatková cena	Poznámka
2021	$600\,000 : 3 = 200\,000$	200 000	400 000	Odpis 1. roku
2022	0	0	400 000	Přerušení daňových odpisů
2023	$(2 \times 400\,000) : (4 - 1)$	266 667	133 333	Odpis 2. roku
2024	$(2 \times 133\,333) : (4 - 2)$	133 333	0	Odpis 3. roku

4.3.4 Povinnost krácení daňových odpisů

Při odpisování hmotného majetku, který je pouze zčásti používán k zajištění zdanitelného příjmu, se do výdajů k zajištění zdanitelného příjmu zahrnuje pouze poměrná část odpisů.

Poměrnou část odpisů podle § 28 odst. 6 ZDP si poplatník stanoví podle vhodně zvoleného kritéria (např. využívaná plocha, počet ujetých kilometrů, poměr výkonů a služeb).

3. Příklad

Pan Veselý si v roce 2021 pořídil hmotný majetek v pořizovací (vstupní) ceně 300 000 Kč, který patří do 1. odpisové skupiny. U tohoto majetku se rozhodl uplatňovat zrychlené odpisy.

Podle evidence, kterou si pan Veselý v průběhu roku vedl, došel k závěru, že v roce 2021 tento hmotný majetek používal ze 40 % pro soukromé účely.

V dalších letech už tento majetek používal pouze pro účely svého podnikání.

V níže uvedené tabulce je zachycen průběh daňových odpisů na kartě tohoto majetku.

Zdaňovací období	Roční výše daňových odpisů	Uplatněná výše daňových odpisů	Daňová zůstatková cena	Poznámka
2021	$100\,000$ $(300\,000 : 3)$	$60\,000$ $(100\,000 \times 0,6)$	$200\,000$ $(300\,000 - 100\,000)$	Poměrná část odpisu 1. roku
2022	$133\,334$ $(2 \times 200\,000) : (4 - 1)$	133 334	66 666	Odpis 2. roku
2023	$66\,666$ $(2 \times 66\,666) : (4 - 2)$	66 666	0	Odpis 3. roku

Při odpisování silničního motorového vozidla, u kterého poplatník uplatňuje krácený paušál na dopravu (4 000 Kč/měsíc), je poplatník povinen

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Pardubický kraj

Územnímu pracovišti v, ve, pro

Hlinsku

01 Daňové identifikační číslo

C, z, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0

02 Rodné číslo

1, 2, 3, 4, 5, 6, /, 7, 8, 9, 0

03 DAP¹⁾

fádné

XXX

opravné

dodatečné

04 Kód rozlišení typu DAP²⁾

Důvody pro podání dodatečného DAP zjištěny dne

Datum

05 DAP podává daňový poradce na základě plné moci k zastupování

ano

ne

XXX

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem³⁾

ano

ne

XXX

Otisk podacího razítka finančního úřadu

PŘIZNÁNÍ

k dani z příjmů fyzických osob

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) za zdaňovací období (kalendářní rok) 2021 nebo jeho část²⁾ od 01.01.2021 do 31.12.2021 dále jen „DAP“

1. ODDÍL – Údaje o poplatnících

06 Příjmení Novotný	07 Rodné příjmení*)	08 Jméno(-a) Pavel
09 Titul*)	10 Státní příslušnost CZ	11 Číslo pasu

Adresa místa pobytu v den podání DAP

12 Obec JENÍKOV	13 Ulice / část obce Jeníkov	14 Číslo popisné/orientační 25
15 PSČ 41724	16 Telefon / mobilní telefon*)	17 E-mail*)
18 Stát ČESKÁ REPUBLIKA		

Adresa místa pobytu k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daně vyměruje

Rádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice / část obce	21 Číslo popisné/orientační	22 PSČ
---------	----------------------	-----------------------------	--------

Adresa místa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle v zdaňovacím období zdržoval

Rádky 23 až 28 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice / část obce	25 Číslo popisné/orientační
26 PSČ	27 Telefon / mobilní telefon*)	28 E-mail*)

29 Kód státu – vyplni jen daňový nerezident

29a Výše celosvětových příjmů

Kč

30 Transakce uskutečněné se zahraničními spojenými osobami³⁾

ano

ne

XXX

8.3.1.1 Souhrnné hlášení při dodání zboží do jiného členského státu (§ 102 ZDPH)

V souvislosti s dodáváním zboží do jiného členského státu osobám registrovaným k dani v jiných členských státech vzniká plátcí také povinnost podat **souhrnné hlášení**, které lze od roku 2010 podávat pouze v elektronické podobě, a to na elektronickém formuláři ve formátu .xml. Podání souhrnného hlášení lze učinit buď prostřednictvím daňového portálu (https://adisdp.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces) se zaručeným elektronickým podpisem, nebo přes datovou schránku. Pokud plátcé nemá zřízenou datovou schránku nebo zaručený elektronický podpis, může postupovat tak, že vyplní formulář souhrnného hlášení na daňovém portálu, který potom zašle datovou zprávou správci daně, a podpis doplní formou e-tiskopisu nejpozději do termínu pro podání souhrnného hlášení. Není-li elektronické podání včas potvrzeno, hledí se na ně, jako by nebylo vůbec podáno.

V souhrnném hlášení (§ 102 ZDPH) se uvádí hodnota dodaného zboží v členění podle jednotlivých odběratelů (pořizovatelů) z jiných členských států, kteří jsou registrováni pro účely DPH v příslušných členských státech. Prakticky jde o seznam odběratelů z jiných členských států, kteří jsou identifikováni svým unijním DIČ a ke každému odběrateli se uvede souhrnná hodnota dodávek uskutečněných tomuto odběrateli za daný kalendářní měsíc.

Souhrnné hlášení z titulu dodání zboží do jiného členského státu se podává vždy za kalendářní měsíc, ve kterém se dodání zboží uskutečnilo, a to do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce. Souhrnné hlášení se v tomto případě podává vždy měsíčně a nezáleží na tom, zda zdaňovací období plátce je kalendářní měsíc nebo kalendářní čtvrtletí. Oprava chybných údajů v souhrnném hlášení se provádí prostřednictvím následného souhrnného hlášení, které je plátcé povinen podat do 15 dnů od data zjištění chybných údajů. V následném souhrnném hlášení uvádí plátcé správný údaj, který opravuje, a znovu původní chybný údaj s příznakem storna.

Plátcé je povinen podat souhrnné hlášení i v případě, kdy jako prodávající přemístil zboží v režimu skladu z tuzemska do jiného členského státu (§ 18 ZDPH). Od zdaňovacího období leden 2020 doznal v souvislosti s touto novelou změnu i formulář souhrnného hlášení, kdy byla doplněna druhá strana, která je věnována právě zjednodušenému režimu dodání a pořízení zboží s použitím přemístění zboží v režimu skladu.

38. Příklad

Podnikatel používá k pracovním cestám svůj osobní automobil a přívěs za tento automobil. Může ke stanovení výše daně použít denní sazbu daně 25 Kč?

Přestože podnikatel uplatňuje do daňových výdajů (nákladů) cestovní náhrady podle § 24 odst. 2 písm. k) ZDP, nemůže při stanovení výše daně silniční použít denní sazbu daně. Tuto sazbu může totiž použít výhradně zaměstnavatel, a to v případech uvedených v § 4 odst. 2 písm. a) ZDSIL, tj. při pracovních cestách svých zaměstnanců.

39. Příklad

Podnikatel si zakoupil v dubnu nový osobní automobil a v květnu na něm nechal provést přestavbu na používání zkapalněného ropného plynu. Může u tohoto automobilu uplatnit osvobození od daně silniční podle § 3 písm. f) ZDSIL nebo až od dalšího zdaňovacího období podle § 14 ZDSIL?

Provedení uvedené úpravy na používání jiného paliva není přestavbou vozidla, kterou by se měnil základ daně. Proto se v tomto případě § 14 ZDSIL nepoužije. Osvobození podle § 3 písm. f) ZDSIL se tak na vozidlo vztahuje prakticky od kalendářního měsíce, ve kterém byla změna na používání zkapalněného ropného plynu provedena (viz také další příklad).

40. Příklad

Podnikatel provozující autoškolu zakoupil osobní automobil, v jehož technickém průkazu je jako palivo uveden buď benzín BA 95 B, nebo zkapalněný ropný plyn (LPG). Je tento automobil osvobozen od silniční daně?

Podle § 3 písm. f) bod 3 ZDSIL jsou od daně silniční osvobozena vozidla pro dopravu osob nebo vozidla pro dopravu nákladů s největší povolenou hmotností méně než 12 tun, která jako palivo používají zkapalněný ropný plyn (propan-butan) nebo stlačený zemní plyn.

Protože v tomto ustanovení není jako podmínka osvobození od daně uvedena výlučnost použití takového paliva, je od daně osvobozeno nejen vozidlo, které používá jako palivo pouze LPG, ale i vozidlo, které kromě tohoto paliva používá i palivo jiné (např. v uvedeném případě benzín BA 95 B). Od daně je tak uvedené vozidlo osvobozeno i v případě, kdy při startování, k zahřátí motoru, příp. i jinak výjimečně (např. při nedostatku LPG v nádrži), použije jako palivo benzín, tedy i v případě, že bude v kalendářním měsíci používat

10.5 Druhy daňových přiznání a možnosti jejich podání

Pro přiznání k dani z nemovitých věcí jsou určeny tyto tiskopisy, vydané MF.

Tiskopis MFin č. 5450 vzor č. 18 – **Přiznání k dani z nemovitých věcí** slouží pro všechny druhy přiznání k této dani, tj. pro daňové přiznání **řádné, dílčí, zkrácené dodatečné** či **dodatečné**. Příslušný druh daňového přiznání je **nutno vyznačit** zaškrtnutím odpovídající kolonky v záhlaví tiskopisu. Jedná-li se o přiznání **opravné**, zaškrtně se kromě druhu přiznání také kolonka „opravné“.

Počet listů daňového přiznání závisí na počtu, druhu a umístění přiznávaných nemovitých věcí, a proto je možno základní tiskopis podle potřeby doplnit **samostatnými listy** k dani z pozemků (tiskopis MFin č. 5532 vzor č. 6) a k dani ze staveb a jednotek (tiskopis MFin č. 5533 vzor č. 6). V případě, že je na jednotlivých listech přiznáván větší počet pozemků, zdanitelných staveb nebo zdanitelných jednotek, než kolik umožňuje počet kolonek na listech, lze jednotlivé listy doplnit **přílohou k listu** k dani z pozemků (tiskopis MFin č. 5534 vzor č. 4) a přílohou k listu k dani ze staveb a jednotek (tiskopis MFin č. 5535 vzor č. 5).

Pokyny k vyplnění přiznání k dani z nemovitých věcí od zdaňovacího období roku 2022 byly vydány jako tiskopis MFin č. 5450/1 vzor č. 23.

Tiskopis daňového přiznání včetně samostatných listů k jeho doplnění a příloh k listům lze získat na všech územních pracovištích finančních úřadů.

V elektronické podobě jsou ve formátu PDF k dispozici ke stažení na internetových stránkách Finanční správy (www.financnisprava.cz) v nabídce Daňové tiskopisy. Tyto tiskopisy je po vytištění možno běžným způsobem vyplnit a použít k platnému podání.

Daňové přiznání k dani z nemovitých věcí lze podat i elektronicky. Pro elektronické podání daňového přiznání doporučujeme využít aplikaci elektronického podání (EPO) na internetových stránkách www.mojedane.cz v sekci Elektronická podání pro finanční správu → Elektronické formuláře → Daň z nemovitých věcí → Daňové přiznání k dani z nemovitých věcí – od roku 2011 včetně. Uvedená aplikace obsahuje veškeré číselníky nutné pro vyplnění daňového přiznání k dani z nemovitých věcí. Daňové přiznání je možné prostřednictvím této aplikace vyplnit a odeslat příslušnému finančnímu úřadu. Z aplikace EPO lze i daňové přiznání vyexportovat

11.6 Penalizace

Z dlužné částky zálohy na pojistné nebo z dlužného pojistného na důchodové pojištění „automaticky“ ze zákona nabíhá penále. Výše penále odpovídá od 1. 1. 2022 výši úroku z prodlení. Výše úroku z prodlení se stanovuje vždy k prvnímu dni pololetí (k 1. 1. a k 1. 7.) a činí výši repo sazby ČNB, platné v tomto dnu, zvýšenou o 8 procentních bodů. K 1. 1. 2022 činí repo sazba 3,75 %, úrok z prodlení činí od 1. 1. do 30. 6. 2022 11,75 % z dluhu naběhlého v tomto období. Tato sazba je roční sazbou. Její výše platí po celou dobu trvání tohoto dluhu. Tak např. je-li záloha za duben 2022 ve výši 2 000 Kč zaplacená místo do 30. 4. až 2. 6. 2022, naběhne penále za dobu od 1. 5. do 2. 6. (za 33 dnů) ve výši 21,25 Kč ($11,75 \% : 100 \times 2\ 000\ \text{Kč} \times 33\ \text{dny}$ a výsledek se dělí 365 dny), po zaokrouhlení 22 Kč. Pojistné bylo zaplacené v tom dnu, v němž bylo připsáno na účet ČNB. V hotovosti nelze pojistné na OSSZ platit.

11.7 Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění OSVČ je dobrovolné, vznikne na základě přihlášky k nemocenskému pojištění a zaplacení pojistného na nemocenské pojištění. Přihláška k nemocenskému pojištění se podává na předepsaném tiskopise u OSSZ. Nelze se přihlašovat zpětně.

Měsíční základ pro placení pojistného na nemocenské pojištění si OSVČ určuje sama. Minimální měsíční základ v roce 2021 a 2022 činí 7 000 Kč. Maximálním měsíčním základem pro placení pojistného na nemocenské pojištění je částka, která v průměru připadá na kalendářní měsíc z určeného nebo vypočteného vyměřovacího základu uvedeného na naposledy podaném Přehledu. Ve stanovených případech je maximálním měsíčním základem polovina průměrné mzdy. OSVČ si může určovat měsíční základ mezi 7 000 Kč a maximálním měsíčním základem. Pokud by pojistné na nemocenské pojištění zaplatila z vyššího než z maximálního měsíčního základu, je pojistné zaplacené z měsíčního základu nad jeho maximální výši přeplatkem. Přeplatek se vrací, pokud je vyšší než dvojnásobek minimální výše pojistného, vrací se na žádost OSVČ nebo jej musí vrátit OSSZ do konce února každého roku. Z minimálního měsíčního základu 7 000 Kč činí pojistné 2,1 %, tj. 147 Kč. Každý měsíc si OSVČ určuje měsíční základ tím, že zaplatí pojistné ve výši odpovídající určenému měsíčnímu základu.

12. ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ OSOB SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNĚ ČINNÝCH

tohoto všeobecného vyměřovacího základu (zaokrouhlo na celé koruny nahoru). Takto definovaná průměrná mzda pro rok 2022 činí 38 911 Kč. Od **ledna 2022** je stanovena minimální záloha ve výši **2 627 Kč**.

V následující tabulce jsou uvedeny částky minimálního měsíčního a ročního vyměřovacího základu a výše minimálních záloh a minimálního ročního pojistného OSVČ od roku 2018 v Kč.

Rok	Minimální (roční) vyměřovací základ	Minimální (roční) pojistné	Minimální měsíční vyměřovací základ	Minimální záloha
2018	179 874	24 283	14 989,50	2 024
2019	196 194	26 487	16 349,50	2 208
2020 ¹⁾	209 010	28 217	17 417,50	2 352
2021	212 646	28 708	17 720,50	2 393
2022	233 466	31 518	19 455,50	2 627

¹⁾ V roce 2020 došlo u většiny OSVČ k faktickému snížení minimální roční povinnosti OSVČ na poloviční hodnotu. Za měsíce březen až srpen bylo prominuto placení záloh na pojistné až do výše minima. Ve stejném smyslu pak byly zálohy považovány za uhrazené pro účely stanovení doplatku na pojistné (ve výši odpovídající poměrné části ročního pojistného nebo nejvýše minimálnímu předpisu měsíčních záloh).

Pro některé pojištěnce minimální vyměřovací základ neplatí.

Jde o OSVČ:

- ▶ s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P,
- ▶ které dosáhly věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nespĺňují další podmínky pro jeho přiznání,
- ▶ které celodenně osobně a řádně pečují alespoň o jedno dítě do 7 let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku (podmínka celodenní péče se považuje za splněnou, je-li dítě předškolního věku umístěno v jeslích nebo mateřské škole, popřípadě v obdobném zařízení na dobu, která nepřevyšuje 4 hodiny denně, a jde-li o dítě plnící povinnou školní docházku, po dobu návštěvy školy, s výjimkou umístění v zařízení s týdenním nebo celoročním pobytem. Za takovou osobu se považuje vždy pouze jedna osoba, a to buď otec, nebo matka dítěte, nebo osoba, která převzala dítě do trvalé péče nahrazující péči rodičů,
- ▶ které jsou současně vedle samostatné výdělečné činnosti zaměstnancem a odvádí pojistné z tohoto zaměstnání vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu stanoveného pro zaměstnance (v roce 2022 činí minimální mzda 16 200 Kč, z čehož minimální pojistné zaměstnance je 2 187 Kč, v roce 2021 byla výše minimální mzdy 15 200 Kč a minimální pojistné bylo 2 052 Kč),

Příjem za prodej služeb a osobní výběr

Pan Novák zprostředkoval několik obchodů pro společnost Vařečka, s. r. o. Za zprostředkování těchto obchodů obdržel v hotovosti v pokladně firmy Vařečka, s. r. o., svoji provizi podle smlouvy ve výši 2 680 Kč, dále si pan Novák vybral pro osobní potřebu 1 300 Kč.

Evidence příjmů a výdajů

Popis operace	Pokladna			Příjem ovlivňující dílčí základ daně podle § 7 ZDP	Výdaje neovlivňující dílčí základ daně podle § 7 ZDP	Dílčí základ daně podle § 7 ZDP
	Příjem	Výdaj	Zůstatek	Prodej služeb	Osobní výběr	
Převod zůstatků	1 000	1 000	0			- 1 000
4. Příjem provize	2 680		2 680	2 680		+ 1 680
5. Osobní výběr		1 300	1 380		1 300	+ 1 680

Zřízení bankovního účtu, průběžné položky a bankovní poplatek

Pan Novák jako úspěšný zprostředkovatel již nechce provize dostávat v hotovosti. Dohodl se s vedením firmy Vařečka, s. r. o., že mu provizi budou zasílat v měsíčních intervalech na běžný účet. Pan Novák si tedy jde založit běžný účet do banky, kde musí jako počáteční vklad složit částku 500 Kč a uhradit poplatek za zřízení účtu 120 Kč.

Evidence příjmů a výdajů – Díl A

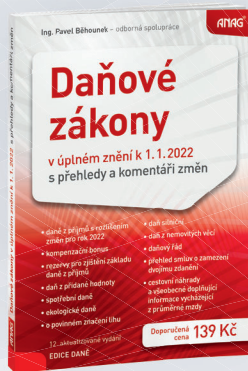
ř.	Popis operace	Pokladna			Banka		
		Příjem	Výdaj	Zůstatek	Příjem	Výdaj	Zůstatek
7.	Převod zůstatků	3 680	2 300	1 380			
8.	6. VPD – výběr z pokladny pro převod na BÚ		620	760			
9.	7. Výpis z BÚ – vklad počátečního zůstatku – převod z pokladny				620		620
10.	8. Poplatek za zřízení účtu					120	500

Poznámka:

VPD – výdajový pokladní doklad

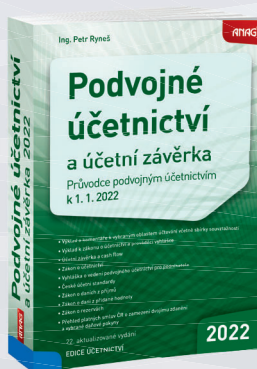
MĚSÍČNÍK
MZDOVÁ ÚČETNÍ

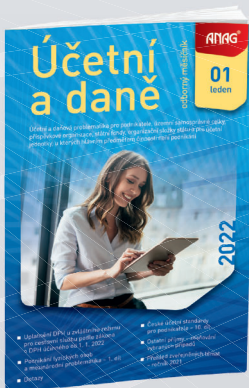
EDICE DANĚ

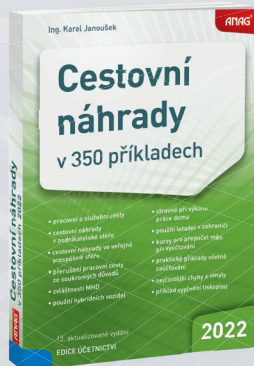
DVOUMĚSÍČNÍK
PRAKTICKÁ PERSONALISTIKA

EDICE ÚČETNICTVÍ

MĚSÍČNÍK
ÚČETNÍ A DANĚ

EDICE ÚČETNICTVÍ

